

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 717/2017-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. marca 2018 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej spoločnosťou VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s. r. o., Ševčenkova 5, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Júlia Vestenická, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 436/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 436/2014 porušené boli.

2. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 374,80 € (slovom tristosedemdesiatštyri eur a osemdesiat centov) na účet spoločnosti VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s. r. o., Ševčenkova 5, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 717/2017-13 z 28. novembra 2017 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn 3 Co 436/2014 (ďalej tiež „napadnuté konanie“).

2. Následne ústavný súd 15. decembra 2017 vyzval krajský súd, aby sa vyjadril k vecnej stránke prijatej sťažnosti a oznámil, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

3. Vyjadrenie krajského súdu bolo ústavnému súdu doručené 8. januára 2018. V jeho prílohe sa nachádzalo vyjadrenie predsedu krajského súdu a zberný spis krajského súdu bol ústavnému súdu doručený 15. januára 2018, ktorý v podstatnom uviedol, že „bola dňa 18. 08. 2014 daná vec sp. zn. 50C/292/2008 predložená odvolaciemu súdu na prejednanie odvolania...“

Vec sp. zn. 3 Co 436/2014 bola daná na vyhlásenie rozhodnutia bez nariadenia ústneho pojednávania na deň 10. 01. 2018.“

4. Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení uviedol, že v rámci odvolacieho konania došlo viackrát k zmene členov senátu, a vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci. Zberný spis krajského súdu bol ústavnému súdu doručený 5. júna 2017.

5. Právna zástupkyňa sťažovateľky vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 9. marca 2018 vyjadrila súhlas s upustením od verejného pojednávania vo veci v konaní pred ústavným súdom.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

11. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

13. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

14. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z čl. 17 zákona č. 160/2015 Zb. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý súdom prikazuje, aby postupovali v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho

konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

16. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' sporu, v ktorom je s'ťažovateľka navrhovateľkou a domáhala sa vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva po rozvode manželstva, obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, preto dĺžka konania nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokováanej veci. Tá nebola ani tvrdená zo strany krajského súdu.

17. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie s'ťažovateľky ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd konštatuje, že nezistil okolnosti na strane s'ťažovateľky, ktoré by prispeli k doterajšej dĺžke napadnutého konania.

18. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv s'ťažovateľky, bol postup samotného krajského súdu.

19. Ústavný súd konštatuje, že návrh v predmetnej veci bol na okresnom súde podaný s'ťažovateľkou ešte v roku 2008 a k odvolaniu proti rozsudku súdu prvej inštancie sa s'ťažovateľka písomne vyjadrila podaním doručeným okresnému súdu 7. mája 2014, pričom odvolacie konanie na krajskom súde začalo 18. augusta 2014 doručením súdneho spisu krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní. Vychádzajúc z vyjadrenia krajského súdu, ktorý konštatuje, že *„nešlo o konanie vyžadujúce osobitnú alebo výnimočnú rýchlosť v zmysle Osobitných zásad pre všetky úseky Krajského súdu v Bratislave“*, nemožno považovať tento argument za akceptovateľný už aj vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania, ako aj na okolnosti prípadu. Rozhodnutie o podanom odvolaní vo veci malo pre s'ťažovateľku existenčný význam z hľadiska zabezpečovania svojho bývania, keďže spoločný byt pripadol rozvedenému manželovi a ten bol zaviazaný na zaplatenie zodpovedajúcej sumy.

20. S ohľadom na tieto skutočnosti a fakt, že o odvolaní krajský súd rozhodol po vyše troch rokoch a štyroch mesiacoch, ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom konaní nepostupoval v súlade so základným právom s'ťažovateľky na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právom na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto konštatuje, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

21. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že krajský súd už o odvolaní rozhodol rozsudkom a spis vrátil okresnému súdu na ďalší postup, čím odvolacie konanie pred krajským súdom skončilo, ústavný súd už krajskému súdu neprikázal, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Co 436/2014 konal bez zbytočných prietáhov.

III.

22. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

23. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

24. Sťažovateľka v sťažnosti žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €, ktoré odôvodnila intenzitou zásahov do jej práv, ako aj dĺžkou ich trvania.

25. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

26. Vzhľadom na celkovú dĺžku odvolacieho konania vedeného krajským súdom prihliadajúc na skutočnosť, že návrh vo veci bol podaný na okresnom súde ešte v roku 2008, berúc do úvahy predmet konania, správanie sťažovateľky a všetky okolnosti daného

prípade ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku nálezu).

27. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právna zástupkyňa sťažovateľky si uplatnila trovy konania, ktoré vyčíslila v celkovej sume 374,80 €.

28. Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

29. Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2016 v sume 884 €. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2017 (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie sťažnosti, podanie vo veci samej) po 147,33 €. Ďalej má právna zástupkyňa sťažovateľky aj nárok na náhradu režijného paušálu 8,84 € za jeden úkon podľa vyhlášky a keďže je zároveň platiteľom dane z pridanej hodnoty, odmena a sa zvyšujú podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty.

30. Suma uplatnenej náhrady trov konania neprevyšovala sumu vypočítanú ústavným súdom, preto ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania v požadovanej sume 374,80 €.

31. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 255 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 3 výroku nálezu).

32. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2018